

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ตลอดจนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น โดยได้กำหนดสาระสำคัญด้านการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ถือเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในท้องถิ่น

ในการกระจายอำนาจทางการศึกษาที่สำคัญ คือ การให้อำนาจการตัดสินใจในการบริหารจัดการการศึกษาแก่ประชาชนในท้องถิ่นโดยมีอำนาจในการบริหารจัดการในรูปแบบคณะกรรมการอย่างมีอิสระ และระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงส่งผลให้ การจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้กับท้องถิ่นเป็นหลักการสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการจัดการศึกษาของประเทศให้เข้มแข็งและมีคุณภาพมากขึ้น (วิโรนุช ปิณฑวณิช, 2548: 15)

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับมอบหมายงานจากรัฐให้ทำหน้าที่ในการดูแลพัฒนาคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาทุกข์สุขของประชาชนในพื้นที่แทนรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องรับผิดชอบการจัดการบริการการศึกษาแก่ประชาชน ซึ่งต้องมีผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะมาดำเนินการ เพราะการศึกษามีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรบุคคลของประเทศ ดังนั้นจึงต้องมีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2545 : 33) ให้กระทรวงศึกษาธิการ ถ่ายโอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ผ่านเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม โดยการถ่ายโอนสถานศึกษาจะต้องเป็นไปตามความสมัครใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป.,34-35)

ปัจจุบันเทศบาลหลายแห่งมีความพร้อมสูงมากในการจัดการศึกษา ทั้งทางด้านบุคลากร งบประมาณ และทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญต่อการศึกษานายกเทศมนตรี (รายงานการปฏิรูปการศึกษาไทย, 2544) เทศบาลที่จัดการศึกษาอยู่แล้วส่วนมากผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา บุคลากรทางการศึกษามีความพร้อมประชาชนให้ความร่วมมือและมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษา และมีรายได้สูงจึงมีความพร้อมในด้านงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษา (สำนักผู้ตรวจราชการ, 2549 : 36) เทศบาลนครและเทศบาลเมือง มีความพร้อมตามเกณฑ์ในการจัดการศึกษา ส่วนเทศบาลตำบลยังขาดความพร้อมในการจัดการศึกษา เพราะฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารการศึกษา (นิตยา เงินประเสริฐศรี และคนอื่น ๆ, 2545 : 45-47)

การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีจุดเด่น 3 ด้าน คือ ด้านนโยบาย ด้านวิชาการ และด้านงบประมาณ โดยโรงเรียนเทศบาลมีความเป็นอิสระในด้านการบริหารจัดการ เพราะนโยบายเป็นไปตามเจตนารมณ์ของท้องถิ่น ด้านวิชาการมีมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และด้านงบประมาณ ได้รับงบประมาณรายหัวจากรัฐ และได้รับงบประมาณเพิ่มจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย (สัมภาษณ์ โชคชัย คำแหง, ผู้อำนวยการส่วนวิชาการและมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น, 19 กันยายน 2549.) การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้หลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมความผูกพันกับชุมชน ที่มุ่งวางรากฐานชีวิตการเป็นพลเมืองดี ทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและมีความสำนึกในความเป็นไทย จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในระดับชาติพบว่าสถานศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณภาพใกล้เคียงกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกใน 7 มาตรฐานด้านผู้เรียน พบว่าร้อยละของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลการประเมินระดับดีสูงกว่าสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกมาตรฐาน และสูงกว่าสถานศึกษาของภาคเอกชนสองมาตรฐาน (รุ่งเรือง สุขากิริมย์, 2549 : 63)

ถึงแม้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะใช้รูปแบบบริหารงานแบบกระจายอำนาจ แต่รูปแบบการบริหารการศึกษายังเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลางเกือบจะทั้งระบบ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2545 : 91) เนื่องจากการกำหนดนโยบาย การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารวิชาการ ส่วนใหญ่ถูกกำหนดมาจากหน่วยงานในส่วนกลาง เป็นการกระจายอำนาจที่ไม่ชัดเจน ซึ่งเป้าหมายการกระจายอำนาจคือประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและตอบสนองความต้องการของประชาชน

การที่ข้าราชการครูไม่ยอมให้มีการถ่ายโอนสถานศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากความไม่มั่นใจในมาตรฐานของนักการเมืองท้องถิ่น การเกรงว่าจะสูญเสียความมั่นคง และเส้นทางความก้าวหน้าของอาชีพครู องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญกับงานด้าน การศึกษาซึ่งเห็นได้จาก เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ส่งผลให้นโยบายการจัดการศึกษาไม่ ต่อเนื่อง การกำหนดนโยบายทางการศึกษาอยู่บนพื้นฐานทางการเมืองมากกว่าบริบททาง การศึกษา การจัดสรรงบประมาณค่อนข้างจำกัด ทำให้ขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพราะมีฐานะเป็นพนักงาน ครูเทศบาล ซึ่งด้อยกว่าข้าราชการส่วนภูมิภาค (พิณสุตา และสมศักดิ์, 2541) ในการรับโอน การศึกษาของเทศบาล มีผู้บริหารของเทศบาลบางแห่ง ไม่ต้องการรับโอนสถานศึกษาเพราะ จะมี ปัญหาในการจัดสรรงบประมาณ และงบประมาณไม่เพียงพอในระยะยาว (นิตยา เงินประเสริฐ ศรี และคนอื่น ๆ, 2545) ถึงแม้รัฐและท้องถิ่นจะร่วมกันรับผิดชอบด้านงบประมาณในการบริหาร จัดการการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ตาม

กมล สุตประเสริฐ (2544: 127) ตั้งข้อสังเกตถึงปัญหาการบริหารการศึกษา ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นคือ ไม่มีคณะกรรมการบริหารการศึกษาของท้องถิ่นเฉพาะ ท้องถิ่นขาดความ เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล บริหารงบประมาณและการเงิน รวมทั้งด้านแผนงาน การพัฒนา หลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน และรายได้ก็ไม่เพียงพอ ซึ่งต้องพึ่งงบประมาณจาก ส่วนกลาง และผู้บริหารส่วนใหญ่ ไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา และขาดการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการศึกษา

ทั้งนี้ อุทัย ดุลยเกษม (2548 : 95-96) ได้ให้ความเห็นว่าควรมีการศึกษาผลการ ดำเนินงานของโรงเรียนเทศบาลที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อหาหลักฐานที่เป็นจริงมา ยืนยันว่าการถ่ายโอนสถานศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้คุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาสูง หรือมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาได้ดีกว่าไม่ถ่ายโอน แล้วจึงศึกษาปัจจัยนอกเหนือ จากการกระจายอำนาจ ที่ทำให้โรงเรียนเทศบาลสามารถบริหารจัดการให้สถานศึกษามีคุณภาพ และมาตรฐานสูง โดยหาหลักฐานต่าง ๆ ได้จากกระบวนการวิจัย

เมื่อพิจารณาภาพรวมของเทศบาลทั่วประเทศมีจำนวนเทศบาลที่มีสถานศึกษาในสังกัด ทั่วประเทศทั้งหมด 156 แห่ง มีสถานศึกษาในสังกัด 530 แห่ง (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2549 : กรม ส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2549) ตัวเลขดังกล่าวบ่งบอกได้ว่า เทศบาลมีส่วนร่วม พอดีสมควรในการจัดการศึกษาให้แก่ท้องถิ่นของตน ซึ่งสอดคล้องกับ จารึก รัตนบูรณี (2549 : 20- 22) ที่กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาได้ดีไม่แพ้ส่วนกลาง และมีแนวโน้มว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องจัดการและดูแลการศึกษามากขึ้นด้วย ดังผลการวิจัยของ

ยุทธชัย รอบรู้ (2546) ที่ศึกษาการบริหารงานสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองพญา พบว่าการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ การบริหารงานอาคารสถานที่ และการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติมาก และ ขวัญใจ ตรีบุรุษ (2548) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานโรงเรียนเทศบาลเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ และพบว่าสถานศึกษามีการดำเนินงานในระดับมากในทุกด้าน จากผลการศึกษาของสำนักผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การศึกษาความพร้อมเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาอยู่แล้ว มีความพร้อมในการรับโอนสถานศึกษาดังนี้ ภาคใต้ร้อยละ 67.60 ภาคกลางร้อยละ 77.60 ภาคเหนือ ร้อยละ 84.10 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สูงสุดคือ ร้อยละ 86.00

ด้วยเหตุผลตามสภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกิดขึ้นรวมทั้งข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่มีการถ่ายโอนไปอยู่ในสังกัดเทศบาลก่อนพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสภาพและทำให้ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักถึงปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งนำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษา ที่ต้องถ่ายโอนเข้าสู่ระบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วน
ท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่มีการถ่ายโอนไปอยู่ในสังกัดเทศบาลก่อน
พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. 2542

2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา
สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

3. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาจากการสังเคราะห์ กรอบ
งานการบริหารสถานศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น,
มปป. : 289-292) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2545 และกิติมา ปรีดีติติก (2532: 40-41) ซึ่งได้ขอข่วยการบริหารงานในสถานศึกษา 6 งาน
ดังนี้

- 1.งานวิชาการ
- 2.งานบุคลากร
- 3.งานธุรการการเงินและพัสดุ
- 4.งานกิจการนักเรียน
- 5.งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม
- 6.งานความสัมพันธ์กับชุมชน

คำจำกัดความในการวิจัย

สภาพการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่มีการถ่ายโอนไปอยู่ในสังกัดเทศบาลก่อนพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งครอบคลุม 6 งานคือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการการเงินและพัสดุ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และงานความสัมพันธ์กับชุมชน

ปัญหาการบริหารสถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรค หรือข้อขัดข้องในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่มีการถ่ายโอนไปอยู่ในสังกัดเทศบาลก่อนพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งครอบคลุม 6 งานคือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการการเงินและพัสดุ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และงานความสัมพันธ์กับชุมชน

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ในการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล งานห้องสมุด การนิเทศ การประเมินคุณภาพการศึกษา และการจัดข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ

การบริหารงานบุคลากร หมายถึง การดำเนินการด้านการวางแผนงานบุคคล การสรรหาบุคลากร การใช้ทรัพยากรบุคคล การพัฒนาบุคลากร การให้สวัสดิการและค่าตอบแทน การพิจารณาความดีความชอบ การโอน การย้าย การเปลี่ยนระดับตำแหน่ง

การบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุ หมายถึง การดำเนินการด้านการให้บริการในงานสารบรรณ งานทะเบียน งานพัสดุ ครุภัณฑ์ การจัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ และงานประชาสัมพันธ์ งานการเงินและบัญชี และงานจัดการรายรับ-รายจ่ายในสถานศึกษา

การบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะ และการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตของผู้เรียนสอดคล้องกับการเรียนรู้ทางวิชาการ และการรักษาวินัยและการควบคุมความประพฤตินักเรียน

การบริหารงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม หมายถึง การวางแผนด้านอาคารสถานที่ การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหา การจัดสร้าง การใช้งาน การบำรุงรักษา การรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา และการจัดภูมิทัศน์ การบริการสาธารณูปโภค การรักษาความสะอาด ตลอดจนการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้และใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การรับและการให้ความช่วยเหลือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยมีการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา การให้บริการแก่ชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อกันและกัน

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนเทศบาลที่สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลนคร และเทศบาลเมือง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่มีการถ่ายโอนไปอยู่ในสังกัดเทศบาลก่อนพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่มีการถ่ายโอนไปอยู่ในสังกัดเทศบาลก่อนพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่มีการถ่ายโอนไปอยู่ในสังกัดเทศบาลก่อนพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน หมายถึง จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม มหาสารคาม มุกดาหาร ร้อยเอ็ด เลย สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู และอุดรธานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
2. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษา และพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่มีการถ่ายโอนไปอยู่ในสังกัดเทศบาลก่อนพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จำนวน 61 คน จากสถานศึกษา 61 แห่ง และครู จำนวน 2,115 คน จากสถานศึกษา 61 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร 61 คน และครูในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่มีการถ่ายโอนไปอยู่ในสังกัดเทศบาลก่อนพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Yamane (1973 :1,088) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % จากจำนวนประชากร 2,115 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู 333 คน รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 394 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย มี 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังรายละเอียด คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการบริหารงานของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการสำนักการศึกษา/กองการศึกษา ที่มีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง ในบางพื้นที่

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for Social Sciences) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการบริหารงานของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยตารางประกอบคำบรรยาย

5. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัยเป็น 5 บท ตามลำดับ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการศึกษา แนวคิดการบริหารจัดการการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

รายการอ้างอิง

ภาคผนวก

ประวัติผู้วิจัย